

Eminescu a fost victimă politică. Interviu cu Profesorul Nae Georgescu

In preajma zilei simbolice de nastere a lui Mihai Eminescu (cea reala fiind 20 decembrie anul precedent, dar a fost trecut in acte la 15 ianuarie), profesorul eminescolog Nicolae Georgescu ofera cateva date despre cercetarea sa asupra personalitatii lui Eminescu.

Jurnalul National: Domnule Nicolae Georgescu, sunteti un eminescolog recunoscut. Vorbiti-ne despre descoperirile facute de dumneavoastra in domeniu.

Nicolae Georgescu: Ca bibliotecar la Academia Romana, prima descoperire facuta de mine, care m-a obsedat si pe care am verificat-o cativa ani prin toata presa timpului si in toate documentele de arhiva pe care le-am avut la dispozitie, a fost importanta zilei de 28 iunie 1883 in viata lui Mihai Eminescu. Aici lumea noteaza lapidar ca in aceasta zi Eminescu a innebunit si au urmat sase ani de calvar, de chin, de

incercari de a reveni in viata culturala, asa-numitii ani negri din viata lui Eminescu. Ei bine, aceasta zi de 28 iunie 1883 este o zi importanta a istoriei si politicii Romaniei moderne. In aceasta zi, Austro-Ungaria a rupt relatiile diplomatice cu Romania timp de 48 de ore, Germania ameninta cu razboiul, prin Bismark, care trimite o telegrama lui Carol I. Societatea Carpatii este desfiintata in aceeasi zi, a fost expulzat din tara Emil Galli, directorul ziarului Independance Roumaine, care a creat scandalul diplomatic ce sta la baza tuturor aceste evenimente, a fost expulzat Zamfir C. Arbore, au fost devastate sediile unor societati nationale, s-a pornit proces ardelenilor. In aceasta zi trebuia de fapt sa se semneze tratatul secret de alianta dintre Romania si Tripla Alianta formata din Austro-Ungaria, Germania si Italia. Noi tinem minte dintre toate aceste evenimente doar ca a innebunit Eminescu. Nebunia lui Eminescu nu mai este accident privit in seria evenimentelor petrecute in acea zi, si cand stii despre acest tratat secret de alianta, intelegi mult mai bine sorgintea nebuniei lui. Ce voia acest tratat? Ca Romania sa se orienteze politic spre Austro-Ungaria in primul rand. Cu alte cuvinte, Romania nu mai putea sa-si revendice Ardealul. Acest tratat, care a fost semnat in septembrie 1883, muta lupta ardelenilor in Ardeal. Bucurestiul era de 10 ani dominat cultural de ardeleni, care, pe langa cultura, stiinta si administratie, ridicau puternic vocea pentru eliberarea Ardealului, pentru drepturile romanilor care erau asupriti de unguri... Or, tratatul le interzice brusc sa protesteze in Bucuresti pentru eliberarea Ardealului. Ioan Slavici fuge din Bucuresti in 1883 si intemeiaza Tribuna (1884), in jurul ei se organizeaza primele lupte pentru Ardeal. Si timp de 10 ani se va desfasura Miscarea memorandista, incheiata, dupa cum se stie, la 1894 cu procesul bine cunoscut. Ziua de 28 iunie este deci ziua mutarii luptei lor in Ardeal. Conditia semnarii tratatului era deci amortirea vocii pentru Ardeal in Bucuresti. "Directiva de sus" s-a reverberat in diferite moduri la nivel cultural. Declararea nebuniei lui Mihai Eminescu este unul dintre ele.

Declaraarea? In sensul ca nu era cu adevarat nebun?

Iata cum este cu aceasta declarare. Stirea despre boala lui Eminescu apare in ziarul *Romanul* cu care Eminescu polemiza, la 29 iunie, ziarele sunt antedatate, deci chiar la 28 aparea ziarul de la 29 iunie. "Aflam ca Domnul Mihai Eminescu..." Stirea va fi confirmata de *Timpul* peste trei zile, "Unul dintre redactorii acestei foi a incetat a mai lua parte la redactiune, atins fiind in mod subit de o grava boala", asa suna. Deci, este un anunt de destituire, nu mai face parte din redactie. Exista insa un consens in epoca: un om atins de nebunie nu mai are voie sa faca parte din nici o functie publica, or Mihai Eminescu avea o functie publica foarte importanta, fusese in 1881-1882 redactorul-sef al ziarului *Timpul*, care era organul oficial al Partidului Conservator. Iar Maiorescu spune clar atunci cand se organizeaza Partidul Conservator: "Cei 10 capi ai lui, si al 11-lea, domnul Mihai Eminescu, redactor la ziarul *Timpul*".

Se poate spune ca Eminescu a fost o victima politica?

Fara nici o indoiala. Eminescu a avut sase ani la rand de lupta pentru a reveni in atentie, nu a avut nici pe departe paralizie generala cum s-a spus, n-a avut sifilis. A fost dupa aceea arestat. Eminescu a fost arestat de Politia Romana de opt ori! In diverse contexte: a fost luat din teatre, de pe strada, din berarii. Dupa ce se indragosteste si vine de la Viena in Bucuresti, este trimis la Iasi. Pe urmele lui la Iasi a fost trimis seful Politiei Romane, Radu Mihail. Eminescu era urmarit in primul rand de agentii austro-ungari, sunt rapoartele lor gasite in arhiva, apoi de agenti romani. Era un om foarte incomod prin activitatea lui ziaristica.

Daniela Cârlea Şontică

PORTRET Nicolae Georgescu (n. 1950) este profesor universitar la Universitatea Hyperion, Facultatea de Filologie, si decanul acestei facultati. Este un reputat eminescolog, a scris 15

carti privind opera si personalitatea lui Eminescu. Este doctor in Filologie cu teza **“Eminescu si editorii sai. Nucleul maiorescian pana la Perpessicius”** (1997). Unul dintre sfetnicii sai in cercetarea dedicata lui Mihai Eminescu este Dimitrie Vatamaniuc. Descoperirile lui Nicolae Georgescu in eminescologie au facut valva prin anii '80, fiind comentat intens in presa culturala a vremii.

Jurnalul National

Mihai-Eminescu.Ro